

Bildbandet

2. **Anders Olsson** 1820-1891. Nämndeman och bergsman. Åtnjöt stort anseende, och bygdens rikaste man. Han var en glad person, sjöng och spelade fiol. For på friarresor till
3. **Margareta Israelsdotter**, 1825-1900. Präktig, religiös. Allt roligt var synd, kläder, musik, dans. Kontakt med massor av predikanter t.ex. P. P. Waldenström, Svenska Missionsförbundets grundare. Kaffeservis i silver i Sthlm. Brände Anders fiol en julafton. Mkt renlig. Mkt hjälpsam, skänkte till de fattiga, köpte en frisäng på Västerås lasarett. I parets testamente stod att 2/3 av arvet skulle gå till fattiga i bygden, resten till barnen.
4. **Brunnshyttan** i Grythytte socken, nära nuv. Grythyttan. Denna hytta ägde Anders, och han skrev: "Här såg jag första dagens ljus, här vill jag ock dö."
5. **Brunnshyttan**. Här var Anders född, och här bodde Anders och Margareta i 6 år, och fick de fyra första barnen, varav 2 dog i späda ålder.
6. **Gamla Östanby**, i Gusselby. Byn bestod av en väg med hus på båda sidor. Men 1723 storskifte, alla gårdar flyttades, och Östanby hamnade öster om vägen, senare järnvägen, och därmed kom namnet Östanby. Köptes 1850 av Anders Olsson, och här föddes ytterligare 10 barn, varav 3 dog. 9 barn nådde vuxen ålder, 7 flickor och 2 pojkar, och det är dem vi stammar ifrån, de 9 grenarna, och deras namn finns på borden.
7. **Gamla Östanby**. Brann ner senare. Sonen Gustaf och hans Helena bodde här som nygifta, i 6 år. Då hade Anders och Margareta byggt sin nya bostad, Marelund i Gusselby, och flyttat dit med hemmavarande döttrar.

Porträtt av Anders och Margaretas 9 barn som nådde vuxen ålder. Uppgifter från band där Rut Egerö och Margit Berglund berättat, inspelat på 80-talet.

Men Margareta födde 14 barn på 21 år.

1846 och 1847 föddes de 2 första barnen i gamla Östanby, båda dog.

8. 1848 kom **Margareta, kallades Margret**, som blev sin fars älsklingsdotter. Glad, glittrande, söt. Rymde till Amerika 17 år gammal, orkade inte med sin stränga mor. Gifte sig där med bankmannen Bengt Pallin, fick 5 barn. Gick inte bra, kom hem med familjen. Pallin missade tåget hem – svärfar betalar. Anders tröttnade, skickade familjen åter till USA.
9. **Katarina. F. 1849. Rhudarnas stammor**. Gifte sig med tidningsmannen Erik Eriksson. Han arbetade på Närkesposten. 6 barn. Hon dog 48 år gammal i lungsot i Linde.
10. **Sofia**. Född i Gamla Östanby 1851. **Wallenborgarnas stammor**. Kunde vara mkt bestämd fast hon verkade så blid. Gift med bergsbruksidkare Johan Persson, 3 barn. Hon bodde. Bl.a. på Marielund.

1852 och 1854 föddes ytterligare 2 barn, som dog.

11. Gustaf, f 1855, Östbyarnas stamfar, min morfar. Hyttfogde, men köpte smån. ut alla **andelsägare** så att han blev ensam ägare till Gusselhyttan. Brukspatron. Gifte sig med Helena Andersson 1883, och de fick bo på Gamla Östanby, där de äldsta barnen föddes. Fick 7 barn, som tog sig namnet Östby.

12. Carolina, f.1857, Furustammarnas. Lika strängt religiös som sin mamma Margareta. De yngre systrarna fick inte krusa håret inför en fotografering. Ville bli lärare, men det var onödigt enl. modern, maka och mor räckte. Gift med stationsinspektören Anders Andersson i Geijersdal i Värmland, 3 barn. Var nog inte tillfreds, tyckte att livet gick henne förbi.

1859 föddes en pojke som dog. Så gick det faktiskt 3 år innan nästa barn kom.

13. Anders, f. 1862, Bergman-Olssons stamfar. Äventyrlig, mkt stryk av sin far. Rymde till sjöss. Blev smån. stor affärsman och mkt rik. Yvonne Jahn berättat om honom.

14. Maria, f. 1863, Ekrarnas. Gifte sig med en lärare och kantor, Carl Gustafsson, 4 barn. Hon kände sig isolerad på landet i Ekers by utanför Örebro, saknade ett rikare intellektuellt umgänge. Var därför angelägen om att de 4 barnen skulle få bra utbildningar.

15. Matilda, f. 1865. Mkt bestämd redan som flicka, och i opposition mot sin mors stränga krav. Hon fick själv som ung inte leka, inte smycka sig, inte dansa, inte ha roligt, och bestämde att när hon fick egna barn skulle de lära sig dansa. Det var alltid roligt hemma hos Matilda, högt i tak. Gift med grosshandlare Erik Andersson i Västerås, 7 barn. Det var på hennes 80-årsdag som firades med ett jättekalas på Skansen som idén om en släktförening kom upp.

16. Hanna, sista barnet, f.1867. Berners. Gift med Carl Carlsson-Berner, lantmätare i Örebro. 6 barn. Var klen och hade migrän, men hade en härlig sångröst och spelade piano. På söndagarna lästes bibeltexter högt för alla närvarande.

De här syskonen fick smån. 47 barnbarn, som i sin tur fick barn. **I kväll finns alla barnens ättlingar här**, bara 2 saknas, Sofias och Carolinas.

17. Fyra systrar, Hanna, Matilda, Katarina, Sofia.

18. Tre systrar, Maria, Hanna, Matilda. Systrarna gick aldrig i skola, utan en lärarinna bodde i hemmet och undervisade dem och några grannflickor. Och så skickades de till Lindesberg för

att ta pianolektioner. Och inackorderades i 6 månader för konfirmationsundervisning. Och varje sommar när mamma Margareta Israelsdotter åkte på badsemester till Visby, Loka eller Medevi, fick flickorna följa med, två åt gången, säkerligen i avsikt att hitta lämpliga äktenskapskandidater.

Något om Gusselhyttan och Nya Östanby, där de stora släkträffarna ägde rum.

19. Gusselhyttan. Gusselhyttan, omnämnd redan på 1100-t. Anders Olsson ägde den, sedan sonen Gustaf och därefter hans son Gösta, Gun Jörlers pappa. Det var den sista i drift varande privatägda bergsmanshyttan i Sverige, lades ner 1940. Det var kring hyttan allt kretsade.

20. Nya Östanby. Släkträff 1905. Gustav lät bygga detta hus 1892, på en kulle, för han ville ha utsikt. Anders Olsson, fadern, tyckte detta var ett skrytbygge, satte aldrig sin fot där. Gustaf älskade fester, fick kosta. I vardagslag mkt spartanskt. Gästerna stannade länge, inkvarterades i bygden.

21. Gustaf och Helena Olsson, herrskapet på Östanby. Gustaf drack och spelade vira innan han blev religiös. Morfar varit dödssjuk, tillfrisknade, samtidigt kom väckelsen över bygden. Gustaf blev religiös och nykterist. Vinglas krossades, biblioteket grävdes ner. Mängder av predikanter som bodde på Östanby. Musikalisk, spelade esskornett på sin balkong.

Kräfter, 165 tjog på en kväll. (Ett tjog = 20 st.) Sålde till stadshotellet.

Ordförande i snart sagt alla sammanhang, banker, skolstyrelse, kommunalfullmäktige etc.

Helena var mycket blid och snäll. Till att sköta detta stora hushåll hade hon 2 jungfrur, 1 hushållsfröken och Lina, 90 år. Handkammare måste fyllas med allt som behövdes – man hade ju bara skog, inget jordbruk. Bagare 2 ggr/år, likaså sadelmakaren (stoppade om madrasser och kuddar), och sömmerskan höst och vår i en månad.

När döttrarna gifte sig anordnades ofattbara fester med tärnor och marskalkar, abonnerade järnvägsvagnar, 150 gäster som inkvarterades hos grannar, på logar, hotell. Lekar och utflykter, ibland med båt. Festen varade flera dar, kanske en hel vecka. Tänk om man fått vara med! Det finns mkt att berätta om livet på Östanby.

Gustafs bergsmansrock och bergsmansyxia finns nu på Linde museum.

22. Kusinträff 1905. Samlades på Östanby, man måste vara 11 år. Utflykter etc.

23. Kusinträff 1915, i kräfttider. De 9 barnen fick småningom 47 barnbarn, varav några bodde i Amerika. Låg på golven på logar. Flickorna hällde vatten i pojkarnas sängar, och lade röda böcker där, förstörda lakan. Dans, Birgitta Jahn fick en handkyss, trodde hon blivit med barn.

24. Östanbybarnen, det blev 7 st, Hilma, Nanny, Gösta, Anders, Sten, Ragnar, Rut.

Här Ragnar, Anders, Sten och Anders samt Lina, den gamla hushållerskan.

25. Gustaf 75 år på Östanby, aug 1930. Här med de 7 barnen, mågar och svärdöttrar samt

barnbarn. Hilma o Folke, Nanny o Per, Gösta o Astrid, Anders o Gertrud, Sten o Svea, Ragnar o Carin, Rut o Eric.

26. Släktmötet på 75-årsdagen 1930. Ytterligt påkostat. Då kom dekoratörer ut 1 vecka i förväg och dekorerade med girlanger, blommor, flaggor. Musik under middagen, fiol och piano. Och alla döttrar och svärdöttrar och barnbarn framträdde i Väster Färnebo dräkt, som mormor Helena låtit väva och sy upp. Jag använder min mors än idag.

Till detta stora kalas måste morfar till sin stora förargelse skaffa en motbok f.f.g. i sitt liv, och begära extra tilldelning dessutom. Det var första gången som min mor drack vin i sitt hem, hon var då 25 år.

Och mormor sa att gäster är som fisk, skämda efter 3 dar.

7. Några hyttbilder. Gusselhyttan.

28. Kolmottagning på hyttbacken 1936.

29. Kolryssen och malmhunden.

Foton av några av Anders och Margaretas barn med familjer.

Margareta och Bengt Pallins familj

30. Margareta (Margret) Pallin, äldsta dottern som rymde 17 år gammal till Amerika, och maken Bengt. Fick 5 barn, äldsta flickan hette

31. Laura, f. i Chicago. Här med sin familj. Bodde då i Florida.

32. Hildur Pallin, Margareta Pallins näst äldsta dotter. Här med familj i Brooklyn, N.Y. Fick 3 barn, Margareta, Harry och Allan. Och idag har vi glädjen se Hildurs barnbarn hos oss, Susan Donaldson. Hon är dotter till Allan Johnson, vår donator som gick bort för några år sedan.

Katarina och Erik Erikssons familj

33. Katarina och Erik Eriksson. Rhudarnas. Fick 6 barn, Elsa, Helge, Gustaf, Arne, Bengt, Anna.

34. Sonen Helge, med maka Erna och 4 barn. Här finns Inga Rudhe t.v. (vifta) och Karin Ronge t.h. (vifta). Karin, namnet Rudhe, varifrån kom det?

35. Sonen Gustaf, med maka Ida, och deras 4 barn; 2 tvillingpar, Ulf och Rolf Rudhe, Sigrid Arnius och Erik Rudhe.

(Sofia och Johans Perssons familj, foton saknas.)

Gustaf och Helena Olssons familj.

36. Gustaf och Helena med barn på Östanbytrappan 1930. (Var finns fotot? Backa bildbandet?)

(Familjen Carolina och Anders Andersson, foton saknas.)

Bildband 2

Familjen Anders och Maria Olsson

1. Familjen Anders Olsson i hemmet i Sthlm. 6 barn: Margareta, Harald, Birgitta, Tord, Sofia, Maria.

2. Familjen Anders Olsson på besök i Östanby. St. fr. v. John Odelberg, Gustaf Olsson, Gösta Östby. Sittande Maria Bergman-Olsson, Anders Olsson. Barnen Margareta (g Ångström), och Harald, död vid 18 års ålder.

3. Anders Olsson med 3 svågrar, Katarinas, Matildas och Marias män. (Erik Eriksson, Erik Andersson, Carl Gustafsson)

4. Barnen Bergman-Olsson, dvs. Anders och Maria Olssons 6 barn: Tord, Sian (Sofia), Misse (Maria), Birgitta, Harald, Margareta.

Familjen Maria och Karl Gustafsson:

5. Familjen Maria och Karl Gustafsson, 4 barn: Margareta, Siri, Valborg (och Rudolf).

6. Karl Gustafsson med skolklass, han var ju lärare, i Eker 1902.

Matilda och Erik Anderssons 6 döttrar (en son dog)

7. Ingrid Jahn, Matildas äldsta dotter, med make Fredrik och deras hem i Finntorp, Nacka (där jag gått datakurs!)

8. Hildegard Bolander, Matildas näst äldsta dotter, med make Gunnar och barnen Gunnila (Röhl, sitter här), Lars-Eric och Carl-Johan.

9. Elisabeth (Lisa) Edström, med make Valter och barnen Göran, Ricardo och Claes-Valter

10. Margit Berglind, dotter nr 4, bröllopet med Esse Berglind och barnen Margret och Suzanne. Margit hade humor, var en bra berättare, t.ex. om sommarstället Grangärde och spökerierna där. Familjen Öhman vårdar Grangärde nu.

11. **Runa Lundqvist**, dotter nr 5, med make Ludvig och sonen Björn.
12. **Maj Jahn**, dotter nr 6, med maken Olof och sonen Mikael. Det är Majs barnbarn Caroline Bergkvist som visar bilderna i kväll.
13. **Matildas 80-årskalas** på Högloftet på Skansen, 1945, då idén till en släktförening framlades i ett tal av Margareta Ångström. Här alla ungdomar.

Hannas familj

14. **Hanna** och Carl Berner i Örebro. 6 barn: Carl, Stina, Harald, Robert, Ragnhild, Valdemar.

Några av föreningen Östanbys ordföranden: (Närvarande viftar)

15. **Anders Östby**, Gustafs son, föreningens grundare 1952 och förste ordf. 1955, 1957, 1959.
16. **Anders Östby och Ulf Rudhe**, Katarinas barnbarn, ordf. 1961, 1963, 1966. Örebro 1961.
17. **Rudolf Eker**, Marias son, ordf. 1976, och **Tord Eneström**, Marias barnbarn), ordf. 1984, 1986. Örebro 1961.
18. **Rut Egerö**, Gustafs yngsta barn, ordf. 1972, 1974, och **Staffan Eker**, Marias barnbarn, ordf. 1980, 1982. Mariahissen i Sthlm 1996.
19. **Hagströms Trio**, Barnbarn till Maria. Gunilla ordf. 2000, Birgitta ordf. 1994, 1996 1998, Bertil ordf. 1968, 1970. Fotot taget i Skövde på 40-talet.
20. **Karin Ronge**, Katarinas dotter, ordf. 1988, 1990, 1992. Här syns även Stig Arnus och Christer Eker. Hässelby 1988. (Be Karin resa på sig?)

Några foton från tidigare släktmöten.

21. **Gunnilla Röhl**, barnbarn till Matilda, och **Allan Johnson**, barnbarn till Margareta Pallin. Dessutom vår donator. Hässelby 1988.
22. **Per Ronge**, gift med Karin Ronge, och **Birgitta Jahn**, Anders och Maria Olssons dotter. Hässelby 1988.
23. **Birgitta Jahn, Richard Pallin** med fru (Richard barnbarn till Margareta Pallin), **Torkel Bergman-Olsson**, barn till Anders och Maria Olsson. Sunne 1986.
24. **Allan Johnson och Gunilla Eriksson**, vår ordf. nu. Uppsala 1992.
25. **Susan Donaldson** (barnbarnsbarn till Margareta Pallin (som rymde till USA), samt **Björn Eriksson**, make till Gunilla. Give us a hand, please? Uppsala 1992.
26. **Släktmöte i Siggebohyttan**, Nora, 1980. Här bodde Margareta Israelsdotter ett tag hos sin äldre förmögna syster. Nu k-skyddat, hembygdsgård, Sv:s längsta loftgång.

28. Gruppfoto framför nya Östanby, 1990-talet. Östanby såldes på 40-talet när mormor brutit lårbenshalsen och låg på sjukhus i Uppsala i 6 år innan hon dog. Var först i privat ägo (köparne krävde att alla möbler skulle ingå i köpet), sedan hem för sinnesslöa barn, ett tag vandrarhem, och när jag var där sist hem för ungdomar som kommit på sned. Men morfars och mormor porträtt hängde fortf. i salongen

29. Kerstin Eneström, vår v. ordf. (vifta)?, Staffan och Annika Eker och Per Ronge, Värmland 1986.

30. Barbershop i Värmland 1986. Björn Eriksson, Magnus Vallin, Mats Eriksson (båda söner till Gunilla), Staffan Eker, Jan Öhman.

Anders och Margareta fick alltså 9 barn som nådde vuxen ålder, 47 barnbarn. Och i senast matrikeln var antalet ättlingar 780 stycken!

31. Vårt emblem, Linde bergslag hytta 18. Finns på vårt brevpapper, är vår logga.

Totte tacktal och bergslagslek.

Linde Museum, talsamtal 19 febr. 02. Kvarngatan. Tel 0581-811 58. Öppet i stort sett ti+to+sö kl 10-16.

Man har enbart morfars, Gustav Olsson, bergsmansrock, svart, knälång, ståkrage. Lånas ej ut. Har ingen bergsmanskäpp till utlåning heller, men nån hade sett en dylik i antikvitetsaffär i Stockholm, 2.500:-.

I boken Bergsmansrocken, Nolaskogs skriftserie nr 12, 1987, finns bild på yxan på sid 51. Även morfars rock finns avbildad där. Boken finns i Nora bokhandel, tel 0587-100 57. Tala med Åke Mossberg.

Nordiska museets klädförråd finns tydligen på Julita. Skansen har troligen även till uthyrning.